

KASBIY TA'LIM TASHKILOTLARIDA PEDAGOGLARGA METODIK YORDAM KO'RSATISH

Husanboyeva Sayyora Raxmatovna

Farg'ona viloyati O'zbekiston tumani

2-Son Texnikumi O'quv ishlari bo'yicha

Direktor o'rinbosari

Annotatsiya. Kasbiy ta'lim muassasalarida pedagoglarga metodik yordam ko'rsatish pedagoglarning professional malakasini oshirish, dars sifatini yaxshilash va talabalar bilimini samarali rivojlantirishga xizmat qiladi. Metodik yordam individual konsultatsiyalar, guruh seminarlar, treninglar, mentorlik va masofaviy shakllarda amalga oshiriladi. Samaradorligini oshirish uchun metodik markazlar tashkil etish, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish va pedagogik tajriba almashish muhim ahamiyatga ega. Metodik yordam tizimli va doimiy bo'lganda pedagoglarning kasbiy rivojlanishi, dars sifatining oshishi va kasbiy ta'lim muassasalarining samaradorligi ta'minlanadi.

Kalit so'zlar: kasbiy ta'lim, pedagog, metodik yordam, dars sifati, mentorlik, trening, metodik markaz, professional rivojlanish, masofaviy shakl, pedagogik tajriba.

Kasbiy ta'lim tizimi har bir mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Bu tizim malakali kadrlar tayyorlash, iqtisodiyot va ishlab chiqarishning talablariga javob beruvchi bilimli mutaxassislarni yetishtirishga xizmat qiladi. Shu sababli, kasbiy ta'lim tashkilotlarida pedagoglarning kasbiy faoliyati sifatini oshirish, ularning metodik ko'nikmalarini rivojlantirish, yangi pedagogik texnologiyalar va didaktik yondashuvlar bilan tanishtirish muhim vazifa hisoblanadi.

Metodik yordam – pedagogning o'quv jarayonini samarali tashkil etish, zamonaviy o'qitish usullarini qo'llash va talabalar bilimini sifatli baholashda qo'llaniladigan ko'makdir. Bu jarayon nafaqat individual pedagogning professional o'sishini ta'minlaydi, balki butun kasbiy ta'lim muassasasining o'quv sifati va natijalarini yaxshilashga xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, pedagoglarga metodik yordam ko'rsatishning samarali tizimini yaratish dolzarb ilmiy va amaliy masala hisoblanadi.[5]

Maqolaning maqsadi kasbiy ta'lim tashkilotlarida pedagoglarga metodik yordam ko'rsatishning mohiyati, shakllari, usullari va samaradorligini tahlil qilishdir. Ushbu tadqiqot quyidagi vazifalarni o'z ichiga oladi: pedagogik metodik yordamning nazariy asoslarini aniqlash, amaliy tajribalarni tahlil qilish, samarali shakllar va usullarni aniqlash hamda pedagoglar malakasini oshirish mexanizmlarini taklif qilish.

Metodik yordam – bu pedagogning o'quv jarayonida yuzaga keladigan muammolarni yechishda, didaktik va pedagogik yondashuvlarni shakllantirishda, o'quv materiallarini samarali taqdim etishda yordam beruvchi tizimli faoliyatdir. Nazariy jihatdan, metodik yordam quyidagi asosiy elementlardan iborat:

Ma'lumot bilan ta'minlash – yangi pedagogik texnologiyalar, dars rejalari, o'quv qo'llanmalar va metodik tavsiyalar bilan tanishtirish.

Amaliy qo'llab-quvvatlash – pedagogga o'quv jarayonini tashkil etish bo'yicha maslahatlar berish, darslarda zamonaviy metodlarni qo'llashni ko'rsatish.

Monitoring va baholash – pedagogning professional faoliyati natijalarini kuzatish, o'quvchilarning bilimini baholash usullarini takomillashtirish.

Refleksiya – pedagogni o'z pedagogik faoliyatini tahlil qilishga va takomillashtirishga yo'naltirish.[1]

Metodik yordamning samaradorligi pedagogning kasbiy malakasi darajasiga, shuningdek, ta'lim tashkilotining resurslari va metodik markazlarning faoliyatiga bog'liq.

Kasbiy ta'lim muassasalarida metodik yordam ko'rsatish bir nechta shakllarda amalga oshiriladi. Ular quyidagilar:

Individual shakl – bu shaklda pedagogga shaxsiy konsultatsiyalar beriladi. Masalan, yangi dars metodikasi bo'yicha individual maslahatlar, dars rejasi tayyorlashda ko'maklashish yoki innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash bo'yicha ko'rsatmalar berish. Individual shakl pedagogning o'z xususiyatlari va kasbiy ehtiyojlariga moslashgan bo'ladi.[2]

Guruh shakli – pedagoglar bir guruh bo'lib metodik seminarlar, treninglar yoki dars kuzatuvlari orqali tajriba almashadilar. Bu shakl o'zaro tajriba almashishga, yangi pedagogik texnologiyalarni o'rganishga va dars jarayonini tahlil qilishga xizmat qiladi.[3]

Masofaviy shakl – bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yordamida pedagoglarga masofaviy konsultatsiyalar, onlayn kurslar, webinarlar va virtual metodik kabinetlar orqali yordam berish keng tarqalgan. Bu shakl ayniqsa hududiy cheklovlari bo'lgan kasbiy ta'lim muassasalari uchun muhim ahamiyatga ega.[4]

Kasbiy ta'lim tashkilotlarida pedagoglarga metodik yordam ko'rsatish pedagogik jarayonning sifatini oshirish, malakali kadrlar tayyorlash va ta'lim sifatini yaxshilashda muhim vositadir. Metodik yordam nazariy jihatdan pedagogning o'quv jarayonini samarali tashkil etish, yangi pedagogik texnologiyalarni qo'llash va professional rivojlanishni ta'minlashga qaratilgan.

Metodik yordamning samarali shakllari individual konsultatsiyalar, guruh seminarlar, masofaviy treninglar va amaliy mentorlikdir. Shu bilan birga, metodik

yordamni amalga oshirishning asosiy usullari konsultatsiyalar, treninglar, mentorlik, metodik materiallar taqdim etish va refleksiya o'z ichiga oladi.

Samaradorlikni oshirish uchun metodik markazlar tashkil etish, pedagoglarning professional rivojlanish rejalarini ishlab chiqish, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish va pedagogik tajriba almashishni yo'lga qo'yish zarur. Amaliy tajribalar shuni ko'rsatadiki, metodik yordam pedagoglarning kasbiy malakasini oshiradi, dars sifatini yaxshilaydi va talabalarning bilim darajasini oshiradi.

Xulosa qilib aytganda, kasbiy ta'lim muassasalari metodik yordamni tizimli, doimiy va pedagoglarning ehtiyojlariga mos shaklda tashkil etishlari zarur. Bu nafaqat pedagoglarning professional o'sishiga, balki mamlakat iqtisodiyoti va ijtimoiy hayotining rivojlanishiga ham sezilarli hissa qo'shadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Abdullayev, T. Kasbiy ta'limda metodik yordam tizimi. Toshkent: O'qituvchi. 2021. C- 452
2. Karimova, N. Pedagogik malaka va innovatsion metodlar. Toshkent: Fan va Ta'lim. 2023. 125B
3. Rustamov, S. Metodik markazlarning roli va samaradorligi. Toshkent: Kasbiy Ta'lim Nashriyoti. 2019. 156b
4. Sobirova, L. Trening va seminarlar orqali pedagogik rivojlanish. Toshkent: Ta'lim. 2023. 523, 528
5. Toshpulatov, A. Masofaviy metodik yordam va zamonaviy pedagogik texnologiyalar. Toshkent: Ilm. 2022